

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ПРОТОКОЛ

29 лютого 2024 р.

№ 7

засідання ректорату

Голова: ректор Безлюдний О.І.

Секретар: учений секретар Шуляк С.А.

Присутні: 40 членів ректорату.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про реорганізацію мережі закладів вищої освіти України.

Доп.: Шамрай О.Г. – заступник голови Черкаської обласної державної адміністрації.

Співдоп.: Черевко О.В. – ректор Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, голова Черкаської обласної ради ректорів, директорів закладів вищої, фахової передвищої освіти.

1. СЛУХАЛИ:

Про реорганізацію мережі закладів вищої освіти України.

ВИСТУПИЛИ:

Безлюдний О.І. – ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Представив заступника голови Черкаської обласної державної адміністрації Шамрая О.Г., ректора Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, голову Черкаської обласної ради ректорів, директорів закладів вищої, фахової передвищої освіти Черевка О.В., заступника начальника Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації Сімушину О.І., начальника відділу вищої, професійної освіти та виховної роботи Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації Ткаченко В.І.

Шамрай О.Г. – заступник голови Черкаської обласної державної адміністрації.

Охарактеризував загальні тенденції оптимізації мережі закладів вищої освіти, які обумовлені воєнним станом, економічними чинниками, демографічною ситуацією та орієнтацією освітньої системи України на кращі Європейські та світові практики.

Черевко О.В. – ректор Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, голова Черкаської обласної ради ректорів, директорів закладів вищої, фахової передвищої освіти.

Поінформував про результати засідання Ради ректорів за участі представників Комітету Верховної Ради з питань освіти і науки, Міністерства освіти і науки України, яке відбулося 12 лютого 2024 року.

Балдинюк Д.І. – голова Ради трудового колективу університету.

Зазначив, що протягом досить тривалого часу питання укрупнення закладів вищої освіти назрівало, а останнім часом Міністерство освіти і науки України перейшло до конкретних дій.

Звернув увагу, що керівництво нашого університету ще минулого року контактувало з цього приводу з адміністрацією Уманського національного університету садівництва (УНУС), щоб виробити спільну позицію, розробити план дій на випадок об'єднання університетів, але з боку наших сусідів ми не відчули з цього приводу якогось ентузіазму, пропозиція до співпраці була зустрінута досить прохолодно. Більше того, останнім часом ми чуємо заяви типу: «Ми самодостатній заклад, у нас статус національного університету. Якщо хто бажає, нехай приєднується до нас».

Відмітив, що ми прекрасно розуміємо, яка мотивація стоїть за оцим твердженням. Проглядає бажання керівництва УНУС зберегти свою «домінантну» позицію: у них має залишитись все без змін (ректор, проректори, керівництво всіх інших структур), а за рахунок Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, який має «приєднатися», провести так звану «оптимізацію».

Наголосив, що такий підхід нас категорично не влаштовує, бо єдиний їх аргумент – «національний статус», а потрібно виходити не зі «статусів», а з реального стану речей.

А цей стан такий: в УДПУ імені Павла Тичини 12 факультетів (УНУС – 6), відповідно контингенту студентів і професорсько-викладацького складу у 1,5–2 рази більше. Педуніверситет забезпечує реалізацію значно більшої кількості освітніх програм з 11 галузей знань. У різних національних, а особливо у міжнародних рейтингах УДПУ займає вищі позиції. За браком часу не буду наводити інші показники.

З цього можна було б зробити висновок: крупніший заклад (УДПУ імені Павла Тичини) мав би приєднати до себе менший (УНУС). Але ми не ставимо таким чином питання, бо у кожного університету є свої сильні та слабкі сторони. Наша пропозиція полягає в іншому: відкинути термін «**приєднання**» і говорити виключно про «**об'єднання**» **на паритетних умовах**. А це означає, що обидва університети як юридичні особи мають припинити своє існування і має бути створена нова юридична особа – **Уманський державний університет (УмДУ)** як правонаступник УДПУ імені Павла Тичини та УНУС.

Звернув увагу на те, що за такого підходу МОН України має призначити виконувача обов'язків ректора на час реформування, а також разом з ЧОДА забезпечити контроль над процесом реформування: справедливість, дотримання законності при можливих скороченнях працівників, соціальний захист тощо. А головне – максимально зберегти кадровий, науковий потенціал обох колективів, якість освіти. За дотримання таких умов Умань і надалі залишиться привабливим університетським містом, де приблизно кожен четвертий житель – студент чи працівник університету.

Миколайко В.В. – проректор з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку.

Звернув увагу на збільшення академічної мобільності в УДПУ імені Павла Тичини у 7 разів, збереження та розширення спектрів програм подвійного дипломування, маємо контингент іноземних студентів, 10 англomовних освітніх програм.

Зазначив про участь у грантових програмах (наразі 6 проєктів подали на розгляд), більше 30 закордонних та українських ЗВО партнерів учасників проєктної діяльності університету.

Наголосив, що університет індексується у світових рейтингах, зокрема рейтингу євразійських університетів QS World University Rankings та THE Impact Rankings та UniRank. Зокрема в останньому університет посів 57 місце з-поміж 192 українських університетів, які оцінювали міжнародні експерти (серед вишів Черкаської області – 1 місце).

Університет також входить до складу університетів Чорного моря Black Sea University, до рейтингів: U-Multirank (2021 р.) та до міжнародних організацій: міжнародної наукової організації International Association for Bridge and Structural Engineering (IABSE); ESIS – European Structural Integrity Society.

З 2021 року університет є членом спілки провідних європейських вищих навчальних закладів Magna Charta Universitatum.

Команда університету з жіночого футболу двічі володар кубку України, 2 місце кубок Європи, учасник чемпіонату світу з футболу (Китай).

Поінформував про те, що університет пройшов відбір для участі в Education Innovation Pilot Zone – це пілотна зона міжнародних освітніх інновацій Li'an, розташована на південному сході округу Ліншуй, провінція Хайнань. Зона прагне впровадження першокласних освітніх ресурсів вдома і за кордоном і прагне стати національною демонстраційною зоною для освітніх інновацій та розвитку, а також важливим напрямом для іноземних студентів. Компанія інвестор «DAISHENG» запропонувала УДПУ імені Павла Тичини відкриття офіційної філії в рамках цієї пілотної зони. Наш університет перший серед ЗВО України відкриє філію у Китаї.

Кравченко О.О. – декан факультету соціальної та психологічної освіти.

Зазначила, що в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини здійснюється багаторічна підготовка фахівців зі спеціальностей «231 Соціальна робота», «232 Соціальне забезпечення» та «053 Психологія» за усіма рівнями вищої освіти – «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», «доктор філософії» та «доктор наук», діє аспірантура і докторантури з цих спеціальностей.

Підкреслила, що університет постійно отримує запит від роботодавців, стейкхолдерів щодо працевлаштування наших випускників. Як відомо, станом на сьогодні на 68% укомплектовані заклади соціальної сфери, заклади освіти психологами, соціальними педагогами, соціальними працівниками, тому запит на підготовку таких фахівців є затребуваний, особливо в умовах війни, і очевидно буде ще актуальніший в подальшому для повоєнного відновлення країни.

Університет надає якісні освітні послуги – запроваджена дуальна освіта, реалізуються програми внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності, визнаються результати, здобуті у неформальній та інформальній освіті – тому освітній процес сучасний і студентоорієнтований.

Разом з тим, університет поряд з освітньою діяльністю виконує важливу соціальну місію. Ще у 2014 р. створений структурний підрозділ «Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів»», який здійснює психолого-педагогічний та соціальний супровід і підтримку студентів з інвалідністю, яких в університеті є понад 120 осіб з різними нозологіями.

Зазначила, що керівництвом приділяється постійна увага створенню безбар'єрного інклюзивного освітнього середовища: забезпечені умови архітектурної доступності в навчальних корпусах, читальних залах і гуртожитках, вивчається українська жестова мова, шрифтом брайля супроводжуються усі структурні підрозділи університету.

І коли розпорядженням КМУ у квітні 2023 року затверджено План заходів на виконання Національної стратегії безбарерності із завданням створення центрів підтримки, приємно, що університет працює на випередження. Такий центр діє у нас вже 10 років і його діяльністю зацікавилася МОН України і включило представників університету до складу робочої групи зі створення мережі таких центрів у ЗВО України.

Звернула увагу на те, що сильною стороною освітнього середовища університету є розробка наукового напрямку соціально-психологічної реабілітації вразливих категорій населення від наслідків війни: функціонують наукові школи, науково-дослідні центри і лабораторії, виконуються наукові

теми, реалізуються проекти, зокрема отримали запит-пропозиції від європейської спільноти на розробку проекту «Психологія травми війни», термін реалізації проекту – до 2027 за фінансування ЄС. З України включено лише 5 ЗВО – серед них наш університет.

Зазначила, що особлива увага приділяється темі реінтеграції, соціально-психологічній реабілітації та адаптації ветеранів до цивільного життя, підтримки членів родин учасників бойових дій. Така діяльність в університеті здійснюється з 2014 року, а в 2023 році інституційно оформився Центр ветеранського розвитку, чекаємо на підписання Меморандуму із Міністерством у справах ветеранів. На послуги Центру щоденно є запити: консультації для ветеранів, співпраця з громадою, з Ветеранським хабом, військовими шпиталями, підтримка родин, соціально-виховна робота з дітьми.

Наголосила, що діяльність ректорату і колективу університету завжди спрямована у майбутнє, адже навчається тут молодь – майбутнє країни. В університеті функціонує Молодіжний центр «Start», створено сучасний молодіжний простір для роботи з молоддю і для молоді, запроваджена перша в Україні освітня програма «Соціальна робота (Молодіжна робота)», сформована внутрішня політика підготовки кваліфікованих фахівців та активних, свідомих молодих людей.

Звернулася з проханням зберегти здобутки, які спрямовані на якісну освіту, науку, інновації, на розвиток людського капіталу, психологічного благополуччя і соціального добробуту в громаді і в державі.

Цимбал-Слатвінська С.В. – помічник ректора.

Зазначила, що профорієнтаційна робота в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини завжди орієнтувалася на споживача освітніх послуг: його потреби, перспективи, мотиви, здатність до саморозвитку та самовдосконалення, враховуючи динамічність соціальних та економічних зрушень, особливо нині, під час кризових викликів, формування тих компетентностей, які є концептуальними у визначенні конкурентоспроможності майбутнього професіонала: поглиблене вивчення іноземних мов, технічні інновації, проектна діяльність, робота в команді, комунікативне партнерство, лідерство, критичність мислення, аналітика та узагальнення, здатність навчатися упродовж життя.

Звернула увагу, що така система профорієнтаційної роботи спрямована не тільки на популяризацію освітніх програм університету, а й на інформаційне насичення особливостей вступної кампанії, її алгоритмізацію, ознайомлення вступників із професіограмою професій, ключовими компетентностями, якими має володіти вступник, обираючи певну освітню програму.

Зауважила, що територія профорієнтаційного опрацювання в університеті охоплює 6 областей України: Черкаську, Вінницьку, Кіровоградську, Київську, Одеську, Миколаївську), а це 427 закладів загальної середньої освіти, географія закладів фахової передвищої освіти ще більш розгалужена (окрім зазначених вище областей, ми працюємо з закладами фахової передвищої освіти Полтавської, Житомирської, Львівської, Чернігівської, Рівненської, Тернопільської, Волинської областей (нині це 67) закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти).

Підкреслила, що система профорієнтаційної роботи включає також підготовку мобільних та моніторингових груп щодо особливостей провадження тренінгів, семінарів, практикумів, лекторіїв з випускниками закладів загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти та їх батьками з метою профорієнтаційної роботи та інформаційного насичення вступної кампанії, також розробляється відповідна рекламна продукція, забезпечується функціонування системи онлайн консультації та адміністрування груп у соціальних мережах та меседжерах.

На базі університету функціонує центр довузівської підготовки (підготовка громадян України до вступу у заклади освіти); на безоплатній основі проваджуються спеціалізовані курси та тренінги з:

- підготовки до НМТ із предметів, що виносяться на конкурс;
- підготовки до складання ЄВІ та ЄФВВ для вступників на ОС магістр;
- онлайн тренінг з написання мотиваційного листа;
- проведення семінарів-практикумів підготовки до НМТ/ЄФВВ (для студентів фахової передвищої освіти та професійної (професійно-технічної) освіти);

З метою мінімізації освітніх втрат для учнів 9 класів, випускників гімназій організована робота курсової підготовки щодо узагальнення та систематизації знань з чотирьох навчальних предметів: українська мова, математика, історія України, іноземна мова (англійська).

Для професійної мотивації нинішнього вступника на базі університету функціонують «Smart-студії моделювання майбутньої професії», мета яких – дозволити майбутньому вступнику долучитись до світу бажаної професії та зробити свідомий вибір освітньої програми. Започаткування роботи таких студій надало нам можливість розширити межі профорієнтаційного опрацювання і нині ми працюємо не тільки з випускниками, які здобувають повну загальну середню освіту, а й тими, які здобувають базову середню освіту. До роботи студій долучаються також студенти закладів фахової передвищої освіти та професійної (професійно-технічної) освіти.

Звернула увагу, що упродовж дванадцяти років на базі університету функціонує Офіційний центр реєстрації на ЗНО/НМТ КРЦОЯО (послугами Центру користуються як випускники минулих років, так і нинішні випускники закладів загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти (щороку більше 500 осіб отримують допомогу в реєстрації або ж консультації).

Зазначила, що ефективність такої системи профорієнтаційної роботи неодноразово підтверджувалась результатами вступних кампаній.

Зосередила увагу на тому, що існує низка обґрунтованих ризиків щодо нинішнього швидкого курсу на об'єднання закладів вищої освіти:

1. Оскільки об'єднання закладів вищої освіти не може бути одномоментним процесом, то розробка всієї нормативної бази (Правила прийому на навчання, не менше шести положень про роботу структурних підрозділів приймальної комісії, не менше шести Порядків, які описують процедури у вступній кампанії) не вдасться здійснити у визначені МОН України строки.
2. Відповідно до Правил прийому на навчання наступним кроком є внесення конкурсних пропозицій до ЄДЕБО, обсягів прийому і випуску, вступних випробувань у закладі (у т.ч. творчих конкурсів, які проводяться на початку липня) та інших даних. Внесення такої інформації є довготривалим та складним процесом, оскільки лише конкурсних пропозицій УДПУ імені Павла Тичини створюється понад 600 за вступну кампанію. Як наслідок їх неможливо внести, не порушивши встановлених МОН України строків.
3. Створення екзаменаційних комісій ускладниться, оскільки у частини науково-педагогічних працівників завершуються контракти, а у частини працівників вже буде запланована відпустка, відповідно і формування таких наказів теж ускладниться.
4. Зміна назви університету, факультетів та інститутів, зміна локації приймальної комісії в сукупності зі змінами нормативної бази МОН України (новий перелік спеціальностей, нові процедури конкурсного відбору) дезорганізують вступників, що може суттєво вплинути на набір.
5. Зміна назви університету також може дезорієнтувати вступників, які складатимуть НМТ, ЄВІ, ЄФВВ (на базі університету, а нині це 2 ТЕЦ – на 44 та 50 місць), що неодмінно позначиться на якості складання випробувань.
6. Створення приймальної комісії об'єданого університету з двох приймальних комісій з різними структурами, стилями комунікацій між структурними підрозділами внесе суттєву дезорганізацію в їх роботу.

зокрема, у формування партнерської комунікації між членами новоствореної приймальної комісії та членами відбіркових комісій.

З огляду на вищеозначене, зробила висновок про те, що об'єднання перед вступною кампанією є недоцільним та ризикованим і неодмінно вплине на чисельність вступників та формування контингенту новоствореного закладу вищої освіти.

Хитрук В.І. – голова первинної профспілкової організації.

Зазначив, що наш університет має давню історію та свої усталені традиції, перспективний напрямок розвитку. І, звичайно, нам би хотілося зберегти його унікальність. Первинна профспілкова організація Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини є об'єднаною. Кількість членів профспілки станом на 01.02.2024 становить 5713 осіб, серед яких працівників університету 877 та студентів 4791.

Підкреслив, що профспілкова організація діє згідно Колективного договору, укладеного між адміністрацією університету та профспілковим комітетом, що регламентує та регулює трудові, соціально-економічні відносини між адміністрацією та трудовим колективом і гарантує захист прав та інтересів усіх працівників та студентів.

Зауважив, що на сьогодні усі пункти та норми Колективного договору виконуються в повному обсязі, а наш Колективний договір визнано Черкаським обкомом працівників освіти і науки України зразковим, оскільки він забезпечує виконання усіх трудових та соціально-економічних інтересів членів профспілки.

З розумінням поставився до викликів сучасності, проблем сучасної вищої освіти і погодився, що реформи потрібні. Зазначив, що колектив розглядає ймовірно об'єднання двох університетів на паритетних умовах.

Наголосив, що надзвичайно важливо, особливо в період об'єднань університетів, збереження трудових та соціально-економічних інтересів наших спілчан. Висловив сподівання колективу, що процес об'єднання університетів не призведе до масових скорочень освітян та збережуться всі умови для праці, передбачені законодавством України.

Зазначив, що виклики сьогодення досить важливі та серйозні, попереду багато роботи, і ми готові працювати для збереження трудових та соціально-економічних інтересів освітян, але найголовніше що нас турбує – це збереження колективу та робочих місць.

Висловив сподівання, що можливе об'єднання університетів підсилить сильні сторони університетів, сприятиме підвищенню якості надання освітніх послуг, обміну науковими знаннями та інноваціями, розвитку міжнародного

партнерства та сприятиме підвищенню конкурентоспроможності української освіти на світовій арені.

Безлюдний О.І. – ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Подякував присутнім за конструктивну дискусію, виважені пропозиції і звернувся до предстаників Черкаської обласної військової адміністрації з проханням врахувати думку колективу при формуванні пропозицій щодо реформування закладів вищої освіти Умані.

УХВАЛИЛИ:

За результатами обговорення питання звернутися до Міністерства освіти і науки України, Черкаської обласної військової адміністрації з клопотанням про врахування в процесі прийняття рішень щодо оптимізації мережі закладів вищої освіти в Черкаській області і, зокрема, в місті Умань інформації про те, що:

- Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини – провідний заклад вищої освіти європейського рівня на Черкащині, який забезпечує ринок праці висококваліфікованими та конкурентоздатними фахівцями за широким спектром педагогічних, інженерно-технологічних та економічних спеціальностей з 11 галузей знань, має високі рейтингові показники та виконує свої специфічні завдання в регіоні, перспективні міжнародні проекти (зокрема, відкриття філії університету у провінції Хайнань у Китаї та інше) і **здатний у діючому форматі виконувати всі завдання, визначені Статутом закладу;**

- колектив університету з розумінням ставиться до актуальності викликів, пов'язаних з війною, демографічною ситуацією, дефіцитом коштів тощо, і тому готовий до вирішення питання об'єднання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та Уманського національного університету садівництва, але лише шляхом **об'єднання на паритетній основі та створення нового університету** – правонаступника названих університетів;

- викликають занепокоєння питання анонсованих МОН України термінів ймовірного об'єднання (травень 2024 р.) у зв'язку із загрозами зриву вступної кампанії (Необхідно розробити значну кількість нормативних документів та внести великий обсяг інформації до ЄДЕБО. Крім того, це спричинить низку непорозумінь серед вступників);

- потребують детального вивчення та врахування всі можливі ризики: скорочення працівників та їх соціальний захист під час війни, змістова складність синхронізації суміжних освітніх програм, переструктурування матеріально-технічної бази та спеціалізованого обладнання,

переструктурування підрозділів новоствореного університету, зважаючи на високий фаховий рівень науково-педагогічних працівників кожного університету та їх різну галузеву спрямованість, реорганізації адміністративних відділів та оптимізації їх чисельного складу, суспільна протидія частини членів колективів, які мають свої напрацювання, традиції, професійні підходи та низка інших труднощів.

Рішення прийняте одногосно.

Голова ректорату

Учений секретар

Олександр БЕЗЛЮДНИЙ

Світлана ШУЛЯК